

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הגאון רבי בנימין בהג"ר ש"מחה הפה"ן זצ"ל
הגה"ק רבי יעקב קופל ב"ר צבי זצ"ל
הרה"ק רבי יוחנן בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל
הגאון רבי צבי פסח בהג"ר יהודה לייב זצ"ל
הרה"ק רבי יוחנן בהרה"ק ר' דוד זצ"ל

משנה ו'

רבינו עובדיה מברטנורא

מטלית - שהיא טמאה מדרס, וטלאה בקופה. וקופה לאו בת מדרס היא, ומיהו כשטלאה בקופה נטמאת הקופה, לפי שנגעה במטלית הטמאה מדרס, והרי היא מגע מדרס. והמטלית כשנגמרה טלייתה פרח מינה טומאת מדרס, משום דבטלה לגבי קופה וקופה לא חזיא למדרס.

מטמאה אחד ופוסלת אחד - כדן כלים שנגעו במדרס ופירשו, דתנן בסוף זבים הנוגע במשכב מטמא שנים ופוסל אחד, פירש מטמא אחד ופוסל אחד, דכל זמן שהכלי נוגע במדרס חשבינן ליה כאב הטומאה לענין אוכלים לעשות ראשון ושני בחולין ושלישי בתרומה, אבל כשפירש הוה ליה כולד הטומאה ועושה שני בחולין ושלישי בתרומה בלבד, דהיינו מטמא אחד ופוסל אחד.

הפרישה - למטלית מן הקופה, הוי לה הקופה ולד הטומאה כמו שהיתה קודם שהפרישה, אבל המטלית טהורה, דמכין שטלאה בקופה נעשית בקופה והויא לה כחתיכת דופן שניטלה מן הקופה דטהורה החתיכה. ומיהו אם אחר פרישתה מן הקופה חישב עליה לשיבה, מקבלת טומאה מכאן ולהבא אם יש בה כשיעור.

מטלית חתיכת בד שיש בה שלושה על שלושה טפחים, שהיתה טמאה מדרס, כגון שישב עליה הזב ונעשתה אב הטומאה, והיא מטמאה אדם וכלים **שטלית על הקפה** שחיבר אותה כטלאי לסל (קופה) כדי לחזקה, או כדי לסתום בה חור, והרי בפעולה זו שינה את תשמישה הקודם ממטלית לקופה, שבכך היא נטהרת מטומאתה הראשונה, כמו שלמדנו במשנה הקודמת: 'כל ששינהו לשם אחר טהור', אולם היות שהקופה נגעה בבד הטמא כבר בהתחלת חיבורו לקופה, בזמן שהיה עדיין טמא מדרס, הקופה נעשית טמאה מגע מדרס, ולפיכך אף המטלית בגמר חיבורה לקופה נעשית טמאה מגע מדרס, משום שהיא מחוברת לקופה, שכן לאחר שחוברה המטלית לקופה נחשבים הם כגוף אחד, נמצא שכל הקופה עם המטלית הם ראשון לטומאה - לפיכך **מטמאה אחד** מאכל הנוגע בקופה נעשה שני לטומאה, **ופוסלת אחד** והשני לטומאה פוסל תרומה שנוגעת בו והיא נעשית שלישי לטומאה. **הפרישה מן הקפה** אם הסיר את המטלית מהקופה - **הקפה מטמאה אחד ופוסלת אחד** שכן הקופה נשאר טמאה מגע מדרס, ולכן היא מטמאה אחד, היינו שאוכל הנוגע בה נעשה שני לטומאה, ופוסלת אחד, היינו שהשני לטומאה פוסל תרומה שנוגעת בו והיא נעשית שלישי לטומאה, **והמטלית טהורה** שהרי במטלית עצמה אין שום טומאה מהרגע ששינה את שימושה, אלא היתה המטלית טמאה רק משום שהיתה מחוברת לקופה, והיות ועתה היא איננה מחוברת לקופה, אין עליה טומאה כלל, ואע"פ שהיא נגעה בקופה הטמאה, מכל מקום לאחר שהוסרה מהקופה היא טהורה, שכן 'אין מגע עושה מגע', היינו שאין ראשון לטומאה, מטמא כלים הנוגעים בו, אלא הוא מטמא רק אוכלים ומשקים*, ויש מפרשים הטעם שהיות ובטלה המטלית לגבי הקופה להיות כמותה, הרי עכשיו היא נחשבת כחתיכת דופן שנשברה מהקופה, שהיא טהורה. **טלית על הפגד** אם חיבר את המטלית הטמאה לבגד, נמצא שלא שינה את שימושה של המטלית, שכן עדיין היא נחשבת כבגד, ולכן נשאר המטלית טמאה מדרס, ואף הבגד שאליו היא מחוברת נעשה טמא מדרס, שהוא אב הטומאה - נמצא שהבגד **מטמאה שנים** כלומר עושה דברים הנוגעים בו ראשון לטומאה ושני לטומאה **ופוסלת אחד** שהשני לטומאה פוסל תרומה הנוגעת בו ועושה אותה שלישי לטומאה. **הפרישה מן הפגד** אם

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

טלאה על הבגד – לא נתבטלה מטומאת מדרס, ומטמא הבגד שנים ופוסל אחד כדין כלים הנוגעים במדרס כל זמן שלא פירשו. **הפרישה מן הבגד** – דין הבגד ככלים שנגעו ופירשו, מטמא אחד ופוסל אחד, והמטלית הרי היא כמו שהיתה, דלעולם לא נתבטלה, ומטמאה שנים ופוסלת אחד. **וכן הטולה מטלית על השק או על העור** – כטולה על הבגד ואינה מתבטלת. **ורבי שמעון מטהר** – קסבר בשק ובעור מתבטלת, הואיל ולא מינה. ורבי יוסי סבר, דבשק דאריג כמותה, אינה מתבטלת. אבל בעור, דלאו אריג הוא, מתבטלת. והלכה כרבי יוסי.

הסיר את המטלית מהבגד - נמצא שעכשיו הבגד הוא טמא מגע מדרס (ולא מדרס בעצמו), היינו שהוא ראשון לטומאה לפיכך **הַבְּגָד מְטַמָּא אֶחָד** שמאכל הנוגע בו נעשה שני לטומאה **וּפּוֹסֵל אֶחָד** והשני לטומאה פוסל תרומה שנוגעת בו ועושה אותה שלישי לטומאה, **וְהַמְטָלִית** הואיל והיא נשאת טמאה מדרס **מְטַמָּא שְׁנַיִם** שעושה ראשון לטומאה ושני לטומאה בחולין **וּפּוֹסֵל אֶחָד** כמו שביארנו לעיל. **וְכֵן הַטּוֹלָה** מטלית **עַל הַשֶּׁק, או עַל הָעוֹר** דינו כמי שתפר את המטלית לבגד **דְּבָרֵי רַבִּי יְמַאִיר** שכן לדעת רבי מאיר שק ועור נחשבים הם כבגד, נמצא שלא שינה את תשמישה של המטלית ועדיין היא בגדר של בגד, ולכן נשאת היא בטומאתה. **רַבִּי שְׁמַעוֹן - מְטַהֵר** את המטלית מטומאת מדרס, לפי שסובר רבי שמעון ששק ועור אינם נחשבים כבגד, נמצא כשתלה עליהם את המטלית שינה הוא את שימושה של המטלית, לפיכך דינה כמי שתלה את המטלית על הקופה. **רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר:** התולה את המטלית **עַל הָעוֹר - טָהוֹר** מטומאת מדרס, כדין התולה על הבגד, שכן לדעת רבי יוסי העור אינו נחשב כבגד, ולכן כשתלה עליו את המטלית נמצא ששינה את שימושה של המטלית, לפיכך היא טהורה, אבל התולה **עַל הַשֶּׁק - טָמֵא** כדין התולה על הבגד, **מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָרִיג** כלומר היות והשק נחשב כבגד, נמצא שלא שינה את שימושה של הטלית לשם אחר, ולכן נשאת היא בטומאתה.

*ולכן לאחר שהוסרה המטלית מהקופה, אין היא טמאה מגע מדרס.

משנה ז'

שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ חתיכת בד שיש בה שלוש על שלוש אצבעות **שְׁאֲמָרוּ** חכמים שאם יש בה שיעור זה מקבלת היא טומאת מת ושאר טומאות (חוץ ממדרס) - שיעורה הוא חוץ **חוץ מן המָלֵל** המלל הוא קצוות החוטים היוצאים משפת הבגד, שאין אורגים אותם. פירוש נוסף, המלל הוא החלק שהחייט מקפל כלפי פנים את שפת האריג כאשר הוא תופר אותו על הבגד, ובאה המשנה ללמד כשבאים לחשב אם יש בבגד שיעור של שלוש על שלוש אצבעות, אין מכניסים לחשבון את המלל, שהיות והחוטים היוצאים משפת הבד הם רק חוטי ערב ללא שתי, לפיכך הם אינם נחשבים לאריג, ולכן אין הם עולים לחשבון שלוש על שלוש אצבעות שדרושים לאריג כדי שיהיה ראוי לקבל טומאה, ולפי הפירוש השני היות וחשיבותה של חתיכת הבד הוא בזה שהולכים לתפור אותה כטלאי על הבגד, לפיכך צריך שיהיו בה שיעור של שלוש על שלוש אצבעות חוץ מהקיפול, כדי שאף אחרי שהתופר יחבר את הבד לבגד יהיה בטלאי השיעור הנ"ל **דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻכְמִים שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ מְכֻוֹנוֹת** כלומר שלדעת חכמים אפשר שיהיה בבד שיעור מדויק של שלוש על שלוש אצבעות, ומחשיבים אף את המלל בתוך חשבון זה. **טְלִיָּה עַל הַבְּגָד** אם תפר את חתיכת הבד שיש בה שיעור קבלת טומאה על הבגד **מְרוּחַ אַחַת** היינו שתפר את הבד רק בצד אחד שלו ולא את כל ארבעת צדדיו - **אֵינּוּ חֲבוּר** ואם היה הבד טמא ותפר אותו לבגד טהור, לא נטמא הבגד, ואפילו אם תפר את שפת הבד העליונה מעל הקרע שבבגד כך שהוא מכסה את הקרע, מכל מקום אין הבד נחשב כחיבור לקרע, שהואיל ואין הבד מחובר היטב, פעמים הוא יכול להתרום והקרע מתגלה, אבל אם תפר את חתיכת הבד **מִשְׁתֵּי רוּחוֹת** משני צדדים, **זו כְּנָגְדַּז** היינו בשתי רוחות, שאחת נמצאת כנגד השניה, כגון: שתפר רוח צפונית ודרומית, או שתפר רוח מזרחית ומערבית של הבד, נמצא שבצורת תפירה זו אין הבד יכול לזוז ממקומו והקרע נשאר תמיד מכוסה - לכן במקרה כזה הרי הם נחשבים **חֲבוּר** לעניין טומאה. **עֲשָׂאוּ כְּמִין גָּאֵם** אם תפר את הבד בצורת האות היוונית גמא, היינו שתפר שתי רוחות סמוכות בבד, כגון שתפר רוח מזרחית וצפונית, או שתפר רוח מערבית ודרומית של הבד - **רַבִּי עֲקִיבָא - מְטִמָּא** כלומר שלדעת רבי עקיבא הרי הם נחשבים כחיבור, ואם הבד טמא נטמא גם הבגד, **וְחֻכְמִים - מְטִהְרִין** כלומר שלדעת חכמים הואיל ואין הבד מחובר היטב לבגד, ופעמים הטלאי יכול להתרום ומתגלה הקרע, לפיכך אין הם נחשבים כחיבור, ואף אם הבד טמא אין הבגד ניטמא. **אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה: בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים** שאם תפר את הבד רק מרוח אחת אינו נחשב כחיבור **בְּטִלִּית** כשתפר את הבד לטלית, לפי שטלית אין לובשים אותה, אלא מתעטפים בה, ולכן אף אם תפר את הבד רק בחלקו העליון מעל הקרע אין זה נחשב כחיבור, שכן לפעמים והופך האדם את הטלית למטה למעלה ומתעטף בה בצורה כזו כך שהבד המשמש כטלאי נשמט כלפי מטה ומתגלה הקרע, **אָבֵל בְּחֻלּוֹק** שאדם לובש אותו תמיד כאשר חלקו העליון למעלה וחלקו התחתון למטה ואין הופכים אותו כך שחלקו התחתון יהיה למעלה וחלקו העליון יהיה כלפי מטה, אזי **מִלְמַעְלָן** אם תפר את הבד בחלקו העליון מעל הקרע ונמצא שתמיד הבד מכסה את הקרע - הרי הבד והבגד נחשבים **חֲבוּר** ואם הבד טמא נטמא גם הבגד, **וּמִלְמַטָּן** ואם תפר את הבד בצידו התחתון מתחת לקרע, נמצא הבד נופל כלפי מטה ואינו מכסה את הקרע - **אֵינּוּ חֲבוּר** אין הבד והבגד נחשבים כחיבור.

רבינו עובדיה מברטנורא

שלוש על שלוש שאמרו - דמיטמא לענין טומאת מת ושרץ ונבילה.

חוץ מן המלל - מה שמשיר האורג בראש הבגד כשיעור שני אצבעות, והוא ענף של בגד, קרוי מלל. וכיון ששתי לבדו הוא ואין בו ערב, אין מצטרף לאריג. ורבותי מפרשים מלל, מה שמולל וכופל התופר מקום החתך, מפני החוטים שדרכן לצאת שלא יצאו ותתקלקל התפירה.

מכונות - והמלל בכלל.

טלייה על הבגד מרוח אחת - מטלית שהיא טמאה מדרס ותפר אותה על הבגד באמצעו מרוח אחת, ומשלוש רוחות תלויה ואינה מחוברת בבגד.

אינו חיבור - ואין הבגד טמא מדרס.

משתי רוחות זו כנגד זו - כגון שהיא תפורה מזרח ומערב, ודרום וצפון אינה תפורה. או איפכא. הרי זה חיבור והבגד טמא מדרס.

כמין גאם - שתפורה מזרח ודרום, או מערב וצפון.

במה דברים אמורים - דלא הוי חיבור אלא בשתי רוחות זו כנגד זו.

בטלית - שאינה דרך מלבוש אלא שכורכה עליו בלבד.

אבל בחלוק - שלובשים אותו, לעולם הוי חיבור, אלא אם כן תפורה השפה העליונה. והלכה כחכמים.

אם תפר את ה בד בצידו העליון מעל הקרע – הרי זה חיבור, שכן הקרע תמיד מכוסה

אם תפר את ה בד רק בחלקו התחתון מתחת לקרע – אין זה חיבור, שכן ה בד נופל כלפי מטה
והקרע נשאר מגולה

by Getty